

Laskavý otec

Hošťálková 2. 10. 2016

Písně: 166, 637, 422, 394, 555

Čtení z Písma: 1.ep. Korintským 1, 18 - 31; 3, 9 - 15

Text kázání: ev. Matouše 21, 28 - 32

Milí bratři a sestry,

podobenství, které jsme otevřeli se jmenuje „Podobenství o dvou synech“. Možná by se ale spíše mohlo jmenovat „Podobenství o dvou ztracených synech“, ale především „O velice laskavém otci“. Oba tito synové jsou různí, ale spojuje je především to, že žádný z nich obzvláštní radost svému otci neudělal.

Otec za nimi přichází s prosbou: „**Synu, jdi dnes pracovat na vinici!**“ Mohl přikázat, ale prosí, prosí o to, co bylo jejich samozřejmou povinností. Zákon přece ukládá: „**Ctí svého otce i matku, abys byl dlouho živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh.**“ A někoho ctít, to se velice prakticky dotýká života člověka. Ctít znamená mimo jiné také poslouchat. „**Synu, jdi dnes pracovat na vinici!**“ V původním řeckém textu neosloví otec svého potomka „**synu**“, ale „**dítě**“. Jakoby mu chtěl připomenout: „*I když jsi už dospělý, i když už máš svůj vlastní rozum, vlastní náhled na mnoho věcí a jsi svobodný v rozhodování, přesto mi jsi drahý.*“ Jakoby chtěl otec svého syna svou láskou pro poslušnost získat. V celém biblickém svědectví vždy převažuje tón lásky a vyznání ne diktát.

Také v našem pozvání do obecenství s Bohem, k účasti na Kristově cestě má převažovat láska. Nikdy ne výstražné varování, hrozby Božím soudem. I Desatero, které Bůh dal svému lidu, a které nám může připadat hodně strohé vypovídá o velké Boží lásce. „**Já jsem Hospodin, Bůh tvůj, který jsem tě vyvedl ze země egyptské z domu služby.**“ - Vyvedl jsem tě z otročiny, abych ti dal novou zemi za dědictví.

Tedy podobenství o laskavém, ale také hodně odvážném otci. On svěřil tak důležitou práci, jakou byla práce na vinici, svým synům. Vinice musí být obdělávána zodpovědně a s láskou. Kdybychom tady měli někoho z vinařského kraje, pak by nám jistě dosvědčil, jak velkou a zodpovědnou péči vinice vyžaduje. Je třeba pečlivě vybírat kameny, okopávat, hnojit, sestřihávat a prořezávat. To je zodpovědná práce, nic se nesmí odbýt a zanedbat. A otec tuto práci svěřuje svým synům, důvěřoval jim. Pán má svou vinici na světě i dnes. Tou vinicí je jeho církev. Tato Boží vinice má být obdělávána zodpovědnou prací a náš Nebeský Otec ji svěřuje právě nám, křehkým lidem. Než dáme do rukou dětem nějakou cennou věc, dobře si to rozmyslíme. Náš Nebeský Otec si to také rozmyslel, ale přesto nás do práce volá.

Jaká je však reakce otcových synů? Na pozadí otcovy lásky ostře kontrastuje neochota a drzá arogance prvního syna. „**On odpověděl: Nechce se mi.**“ Kde to jsme? Takhle se mluví s otcem? Chová se jako hulvát! Tak to pociťujeme i my dnes. Vidíme to všude kolem sebe, vyčítáme mladým jejich drzost, přehlíživost vůči starším a kdoví co ještě a často právem. Skutečně se nám zdá, že mravní úroveň v poslední době hodně poklesla. Ale jak tomu je s námi? Umíme spolu jednat s úctou a láskou? Umíme v tom druhém vidět důstojnějšího než jsem já sám a podle toho s ním také tak jednat? Chování prvního syna bylo proti tehdejším mravům - něco neslýchaného.

V lidu Božím se vyžadoval uctivý vztah a poslušnost vůči rodičům. V přídatku ke Starému zákonu čteme: **„Kdo ctí otce bude dlouho žít.“**

Druhý syn reagoval docela jinak. **„Ten odpověděl: Ano, pane.“** Uctivě otce osloví - **„pane“**. To by mohlo ukazovat na to, že syn ve svém otci vidí autoritu. Že u něj ji otec ještě neztratil. Syn však slíbí, ale nenásleduje žádný čin. **„Nešel.“** Nepodá ani žádné vysvětlení proč slib nedodržel, nebo dodržet nemohl. Není uveden žádný důvod. Jeho **„ano“** nemá žádnou váhu. Jakou váhu mají naše slova? Naše sliby? Jsme těmi, kteří stojí za svým slovem nebo vyznáním? Žádná pěkná slova nemohou nahradit skutečný rozhodný čin, čin lásky.

Mezi tím se však něco stalo. První syn své rozhodnutí změnil. Čteme: **„Ale potom toho litoval a šel.“** V jeho nitru se odehrála veliká proměna. Uvědomil si, jak svým chováním otce ranil. Nejdůležitějším slovem tohoto podobenství (a nejen tohoto podobenství) je slovo **„litoval“**. Litoval toho, co udělal. Jen z upřímné lítosti může dojít k proměně. Jen z upřímné lítosti může vyrůst něco nového, nové rozhodnutí, kdy člověk uzná, pochopí, lituje a jde.

A Pán Ježíš u tohoto kratičkého podobenství položí otázku. Zeptal se svých posluchačů: **„Kdo z těch dvou splnil vůli svého otce?“** Zcela jasně se zde myslí na konkrétní čin. Jen činem je v této chvíli možné vyjádřit úctu k otci. Otázka je položena tak, že všichni posluchači, ať se jim to líbí nebo ne, dobře chápou, že na ni je jen jediná odpověď: **„Ten první“**, ten, který splnil vůli svého otce. Oni sami mají vyjádřit to, co bylo v Ježíšově programu, přivést neposlušné Boží děti do Božího království. A Ježíšovi nepřátelé mají pochopit, že cestu do Božího království si zavírají ti, kdo předstíranou zbožností zakrývají nedostatek poslušnosti Boží vůle.

Toto podobenství je jedním z posledních pokusů Pána Ježíše jak lid získat. Jeho utrpení a smrt je již blízko. Je to veliký apel na člověka: **Dobrotivý Bůh čeká od svých dětí poslušnost - ode mne i od tebe.** Jenže jedni tuto poslušnost cynicky vypovídají, to jsou ty nevěstky a celníci; druzí se formálně hlásí ke zbožnosti a tradicím, užívají velkých slov, ale hluboký smysl Božího zákona, kterým je **poslušnost**, jim uniká. - Jít, dělat, splnit. Proto také lidé nakonec Krista odmítají. Člověku je zde nastaveno zrcadlo, ve kterém se může uvidět v plné nahotě svého smýšlení a chování.

Ten dvojitý postoj se objevuje i mezi těmi, kdo se hlásí k Bohu a církvi také dnes. Kolik je mezi námi těch **„Ano“** a **„Ne“**. I lidé světa se dívají na členy církve častokrát kriticky. Namítají: **„Dovedete říkat mnoho ušlechtilých slov, ale čin je daleko.“** Známe Boží přikázání, jeho vůli, ale neděláme ji, nejsme ochotni ji plnit. Mluvíme o pochoopení a jsme tvrdí, mluvíme o lásce, pravdě, pokoji a často nenávidíme, lžeme, jsme plni nepokoje. Ostří slova, které mířilo na nás jsme obrátili na ty druhé. Proto zůstáváme jako neobrácení a tu nás často zahanbují - jak řekl Pán Ježíš - **„děti světa, kteří jsou často moudřejší, obezřetnější než děti světla“**, často nadšenější pro svou věc. Ale jen to, co se koná z pravé víry platí před Bohem jako ovoce Ducha svatého.

Oba synové nakonec potřebovali otcovo slitování - ten neuctivý, ale i ten uctivý. Všichni jsme, bratři a sestry, závislí na Boží milosti, ať se podobáme více tomu prvnímu nebo tomu druhému.

Jaké ponaučení si z tohoto podobenství vezmeme? Nemůžeme přejít mlčením hrubost prvního, ani pokryteckou ochotu druhého syna. To rozhodující je, že jeden litoval. Lítost může smazat každou starou neposlušnost a vybudovat něco nového. A

když ti, kteří mají k Božím věcem blíže lítost neprojeví, cesta k novému životu se jim zavírá. Naopak lítost nevěstky a celníka znamená nástup nového života.

Podobenství o dvou různých synech, i když zase nebyli až tak příliš různí, se dotýká i nás. Často dnes chybí ti, se kterými se počítá, kteří měli stát v první řadě, ale místo nich se objeví jiní, se kterými se nepočítalo. Ať tedy o nich platí Ježíšovo: **„předcházejí vás do Božího království“**. A aby i toho našeho ochotného vykračování bylo více. **„Vy jste to viděli“**, říká Pán Ježíš, **„to ovoce proměny života, ale ani potom jste neuvěřili.“** Dáme se pohnout mladou vírou těch, kteří ji objevují? Nebo budeme jen znuděně přihlížet a nezpozorujeme, že se pro nás brána Božího království zavírá? Ti dva synové pro nás nejsou příkladem pro své chování. Jeden z nich nám ale zůstává vzorem ve své lítosti. Ani jeden syn otci opravdovou radost neudělal. Také nám vždy něco chybí. Buď úcta k Bohu, nebo poslušnost, nebo obojí.

Byl však jeden, který řekl vůli nebeského Otce **„Ano“** a poslušně ji splnil. Šel až na kříž. Jeho slova a činy byly v bezvýhradném a naprostém souhlase. Jeho krev dokonale smývá každou vinu. Takto poslušný byl Boží Syn - za nás i pro nás. A ten, kdo se mu odevzdá pozná, jaká síla z Krista pronikne do jeho života - promění jej k novému obrazu. Někdy se rozpakujeme svěřit cenné věci dětem. Ale Bůh si používá křehké lidi - poslušné i neposlušné. Všichni však mají projít proměnou. Bůh poslal svého Syna, aby nás naučil říci k Božímu pozvání **„Ano“** a slib také splnit.

Martin Niemöller, velký teolog a Hitlerův osobní vězeň byl na svých cestách také v Indii. V jedné své knížce napsal: „Gándí a jeho stoupenci vlastně soupeří s křesťanstvím o to, kdo žije Ježíšovo učení lépe. Tak zvané křesťanstvo, které hledá tisíce výmluv, aby ho obešlo, nebo hindu, které hledá jak co nejlépe plnit zákon. Bůh volá křesťany skrze Gándího k pokání. K zamyšlení nad tím, zda neříkáme jen Pane, Pane a ve skutečnosti ho nechceme následovat a poslouchat.“

Amen.